

Openbaar besluit

Distributietarieven elektriciteit 2019 WEB

Ons kenmerk : ACM/UIT/503803

Zaaknummer : ACM/18/033330

Beschikking tot vaststelling van de maximale distributietarieven van elektriciteit per 1 januari 2019 voor:

Water en Energiebedrijf Bonaire N.V.

Vaststelling door de Autoriteit Consument en Markt van de maximale distributietarieven van elektriciteit zoals bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, en artikel 3.14, eerste en tweede lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

1. Inhoudsopgave

1.	Inhoudsopgave	2
2.	Inleiding en leeswijzer	3
3.	Context van dit besluit	4
4.	Samenhang met andere besluiten	6
4.1	Van methodebesluit tot productieprijs- en distributietarievenbeschikking	6
4.2	De distributietarievenbeschikking	8
4.2.1	Het aansluittarief	8
4.2.2	Het vaste gebruikstarief	9
4.2.3	Het variabele gebruikstarief	9
4.2.4	Heraansluittarief (forfaitair bedrag voor heraansluiten)	10
4.1	Het proces tot de nieuwe distributietarieven	11
5.	Rechtsbescherming	13
5.1	Wat betekent dit?	13
5.2	Rechtstreeks in beroep bij de rechter...	14
5.3	...of eerst in bezwaar bij de ACM	14
6.	Vaststelling van de distributietarieven	16
6.1	Vaststellen van de kosten	16
6.1.1	De kapitaalkosten	16
6.1.2	De operationele kosten	17
6.1.3	Ontwikkelingen	19
6.2	Vaststelling van de toegestane inkomsten	20
6.3	Vaststelling van de maximale distributietarieven	21
6.3.1	Het aansluittarief	22
6.3.2	Het vaste gebruikstarief	22
6.3.3	Het variabele gebruikstarief	23
6.3.4	Het heraansluittarief	24
6.4	Vaststellen van verschillen achteraf	24
7.	DICTUM	25
	Bijlage 1: Overzicht bedragen	27
	Bijlage 2: Overzicht tarieven	28
	Bijlage 3: Rekenmodel	29

2. Inleiding en leeswijzer

1. Met deze distributietarievenbeschikking geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 3.9, vierde lid en artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.¹ Volgens die bepalingen moet de ACM, een heraansluittarief vaststellen en, op voorstel van een distributeur, de distributietarieven vaststellen die deze distributeur ten hoogste zal berekenen aan de afnemers voor de distributie van elektriciteit (hierna gezamenlijk ook: de distributietarieven).
2. Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. (hierna: WEB) is distributeur van elektriciteit op Bonaire.
3. In deze beschikking stelt de ACM de distributietarieven vast die WEB vanaf 1 januari 2019 ten hoogste voor de distributie van elektriciteit zal hanteren. Daar waar de ACM in deze beschikking de formulering maximale tarieven of maximumtarief hanteert, bedoelt de ACM de tarieven of het tarief dat WEB ten hoogste mag hanteren.
4. Het gaat, bij de distributie van elektriciteit, om vier soorten tarieven:
 - a. het aansluittarief;
 - b. het vaste gebruikstarief;
 - c. het variabele gebruikstarief;
 - d. het heraansluittarief
5. Deze beschikking bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstuk 3 geeft de context van deze beschikking. Hoofdstuk 4 bevat de samenhang met andere besluiten en beschikkingen. Hoofdstuk 5 is gewijd aan de rechtsbescherming. In hoofdstuk 6 zijn achtereenvolgens de kosten, de inkomsten en de maximale distributietarieven van WEB vastgesteld. Ook is in dat hoofdstuk opgenomen hoe de ACM zal omgaan met eventuele verschillen tussen toegestane inkomsten en uiteindelijk gerealiseerde kosten. Deze beschikking bevat daarnaast drie bijlagen, te weten een overzicht van de belangrijkste berekende bedragen (Bijlage 1), de vastgestelde tarieven (Bijlage 2) en het Excelbestand 'Rekenmodel WEB 2019' (Bijlage 3). Bijlage 3 wordt uitsluitend gepubliceerd op de website van de ACM (www.acm.nl) en vormt een integraal onderdeel van de beschikking.
6. Deze beschikking treedt in werking op 1 januari 2019.

¹ Wet van 23 maart 2016, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet elektriciteit en drinkwater BES), *Stb.* 2016, 142.

3. Context van dit besluit

7. De Wet elektriciteit en drinkwater BES heeft als doel te voorzien in een betrouwbare, duurzame en betaalbare elektriciteits- en drinkwatervoorziening op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.² Een middel om dit te bereiken is tariefregulering.
8. Op basis van artikel 2.5, artikel 3.9, vierde lid en artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES heeft de ACM onder andere tot taak om een maximale productieprijs voor elektriciteit en voor drinkwater vast te stellen en om maximale distributietarieven voor elektriciteit en voor drinkwater vast te stellen. De productieprijs brengt de producent bij de distributeur in rekening. De distributietarieven brengt de distributeur bij de afnemer (consumenten en zakelijke afnemers) in rekening.
9. De wetgever heeft drie doelstellingen met de aan de ACM bij wet opgedragen tariefregulering. Het eerste doel is consumentenbescherming. Omdat afnemers in Caribisch Nederland niet kunnen onderhandelen over de prijs van elektriciteit of van drinkwater én omdat zij evenmin vrij zijn in de keuze van het bedrijf waar zij hun elektriciteit of drinkwater kunnen kopen, worden de maximum tarieven van die voorzieningen door de ACM vastgesteld.
10. Het tweede doel van de tariefregulering is investeerdersbescherming. Een stabiel en voorspelbaar reguleringsklimaat stelt de onderneming in staat om de noodzakelijke investeringen in de infrastructuur en productiecapaciteit te verrichten.
11. Het derde en laatste doel is productieve efficiëntie van de onderneming. Hierdoor kunnen diensten van voldoende kwaliteit tegen de laagst mogelijke kosten worden geleverd.
12. De wetgever hanteert kostenoriëntatie als uitgangspunt bij de tariefregulering die de ACM tot taak heeft uit te voeren. Dat betekent dat tarieven voor elektriciteit en voor drinkwater uitsluitend gebaseerd zijn op de kosten die het bedrijf maakt ten behoeve van die voorzieningen.
13. Een producent en een distributeur van elektriciteit en van drinkwater hebben er belang bij dat zij de efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) die zij maken om te voldoen aan de wettelijke taken, kunnen terugverdienen. Het ontbreken van concurrentie zou ertoe kunnen leiden dat een producent en een distributeur onvoldoende doelmatig werken en daardoor te hoge tarieven in rekening brengen. Afnemers zouden in dergelijke gevallen worden benadeeld. Afnemers zijn daarom gebaat bij bevordering van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering.
14. De wetgever heeft de ACM daarom belast met de taak om een reguleringssystematiek vast te stellen waarmee zowel de producent als de distributeur een prikkel krijgt om net zo doelmatig te handelen als bedrijven die wel concurrentie ondervinden en om kwaliteit te borgen.

² Kamerstukken II, 2014-15, 34089, 3, p. 1.

15. WEB heeft een monopoliepositie op Bonaire als het gaat om de distributie van elektriciteit. Afnemers hebben geen keuze in hun distributeur van elektriciteit. Daarom stelt de ACM met deze beschikking de distributietarieven vast die WEB ten hoogste voor de afnemers van elektriciteit in rekening mag brengen. WEB kan besluiten om lagere tarieven bij afnemers in rekening te brengen, met uitzondering van het heraansluittarief als bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, van de wet. Dat betreft namelijk een forfaitair tarief.

16. De reguleringssystematiek is erop gericht te voorkomen dat WEB onredelijk hoge distributietarieven in rekening brengt bij afnemers van elektriciteit. Daarnaast is het van belang dat WEB de efficiënte kosten die zij maakt voor het distribueren van elektriciteit kan terugverdienen. Als WEB de efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) vergoed krijgt, komen de noodzakelijke investeringen in kwaliteit, en daarmee de leveringszekerheid van elektriciteit, niet in gevaar.

4. Samenhang met andere besluiten

17. Jaarlijks stelt de ACM in afzonderlijke beschikkingen de maximum productieprij vast die een producent van elektriciteit en van drinkwater in rekening mag brengen bij een distributeur van elektriciteit en van drinkwater. De ACM stelt ook de maximum distributietarieven vast die een distributeur bij afnemers in rekening mag brengen. Maximale prijzen en maximale tarieven betekenen dat de prijzen en tarieven die een producent of distributeur in rekening brengt, niet hoger mogen zijn dan de prijzen en tarieven die de ACM vaststelt.
18. De ACM beschrijft in dit hoofdstuk hoe de distributietarieven voor het kalenderjaar 2019 samenhangen met het methodebesluit waarin de reguleringsystematiek is vastgesteld.

4.1 Van methodebesluit tot productieprij- en distributietarievenbeschikking

19. De bevoegdheid van de ACM om een productieprijbeschikking en distributietarievenbeschikking vast te stellen, vloeit voort uit artikel 2.5, eerste lid, en artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.
20. Om een productieprij en een distributietarief vast te stellen moet de ACM een methode hanteren die beschrijft op welke manier de kosten van een bedrijf leiden tot een tarief voor de consument. De wettelijke grondslag van die methode volgt uit artikel 2.5, vierde lid, en artikel 3.14, vijfde lid van de Wet elektriciteit en drinkwater BES:

“Artikel 2.5

1. *De Autoriteit Consument en Markt stelt op 1 januari van ieder jaar, op voorstel van een producent, de productieprij vast die deze producent ten hoogste zal berekenen aan een distributeur voor de geproduceerde elektriciteit of voor het geproduceerde drinkwater.*
2. *De productieprij voor elektriciteit of drinkwater is gebaseerd op de werkelijke kosten van de productie met inachtneming van een redelijk rendement en omvat de operationele- en onderhoudslasten, de energiekosten en de kapitaalslasten.*
3. *In afwijking van het eerste lid kunnen de energiekosten als maandelijks te variëren onderdeel van de productieprij worden vastgesteld.*
4. *De Autoriteit Consument en Markt hanteert voor de vaststelling van de productieprij een methode ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering.*
5. *(...)*
6. *(...)*
7. *Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de productieprij, bedoeld in dit artikel.*

Artikel 3.14

- 1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, op voorstel van een distributeur, de tarieven vast die de distributeur ten hoogste zal berekenen aan de afnemers voor de distributie van elektriciteit of drinkwater.*
- 2. Er worden vier tarieven onderscheiden:*
 - a. aansluittarief;*
 - b. vast gebruikstarief;*
 - c. variabel gebruikstarief;*
 - d. wegtransporttarief voor drinkwater.*
- 3. De tarieven kunnen verschillen voor verschillende categorieën afnemers.*
- 4. De tarieven zijn niet-discriminerend, transparant en gebaseerd op de werkelijke kosten met inachtneming van een redelijk rendement en met inachtneming van de subsidie, bedoeld in artikel 5.1.*
- 5. De Autoriteit Consument en Markt hanteert voor de vaststelling van de tarieven een methode ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering.*
- 6. De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het jaar volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven met uitzondering van het variabel gebruikstarief dat op 1 januari en 1 juli van ieder kalenderjaar kan worden vastgesteld.*
- 7. Indien op 1 januari de tarieven voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de laatst vastgestelde tarieven tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.*
- 8. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de tarieven, bedoeld in dit artikel.”*

21. De regeling waarnaar in bovenstaande artikelen wordt verwezen, is de Ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES.³ In artikel 2.1 van die regeling zijn nadere eisen gesteld aan het hiervoor bedoelde methodebesluit:

“Artikel 2.1

- 1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met belanghebbenden voor een periode van drie tot tien jaar een in de artikelen 2.5, vierde lid, en 3.14, vijfde lid, van de wet bedoelde methode vast.*
- 2. De methode beschrijft op welke wijze de productieprijzen en de tarieven worden vastgesteld, zodanig dat die methode de producent en distributeur prikkelt tot een doelmatige bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is en een betrouwbare, betaalbare en duurzame energie- en drinkwatervoorziening dient.*
- 3. In de methode wordt ten minste de wijze van vaststelling van de verwachte efficiënte kosten bepaald en daartoe de wijze van vaststelling van het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is.*
- 4. In de methode wordt vastgelegd op welke wijze de energiekosten als onderdeel van de productieprijzen worden vastgesteld.*

³ Regeling van de Minister van Economische Zaken van 10 juni 2016, nr. WJZ/15003661, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. *Stcrf.* 2016, nr. 33268.

5. Een producent of distributeur dient drie maanden voor de beoogde ingangsdatum van een wijziging van de productieprijzen of de tarieven een voorstel daartoe in bij de Autoriteit Consument en Markt.”

22. Na overleg met belanghebbenden, die bestaan uit de verschillende producenten, distributeurs en afnemersorganisaties in Caribisch Nederland, heeft de ACM op 30 september 2016 de “Methode tot vaststelling van tarieven voor productie en distributie van elektriciteit en drinkwater in Caribisch Nederland 2017-2019” (hierna: de methode) vastgesteld. Op 17 november 2016 heeft de ACM, eveneens na overleg met belanghebbenden, de methode vastgesteld voor de zogeheten Weighted Average Cost of Capital (hierna: WACC-methode), het toegestane redelijk rendement voor de betrokken bedrijven. Die WACC-methode is een bijlage bij de eerdergenoemde methode, en maakt daar integraal onderdeel van uit. Beide methodes heeft de ACM op haar website gepubliceerd.
23. De hiervoor genoemde methode geldt voor een periode van drie kalenderjaren, te weten van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019.
24. De wet en de Ministeriële regeling zijn de grondslag van de methode. De methode is vervolgens de grondslag van de productieprijzenbeschikking en de distributietarievenbeschikking.
25. De ACM heeft op 4 december 2018 de productieprijzenbeschikkingen van WEB vastgesteld.

4.2 De distributietarievenbeschikking

26. De ACM moet op grond van artikel 3.9 en artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES vier distributietarieven en één heraansluittarief vaststellen.

4.2.1 Het aansluittarief

27. In artikel 3.15 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het maximale aansluittarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen.

“Artikel 3.15

1. *Het aansluittarief verdisconteert de kosten die verband houden met de taak, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onderdeel c.*
2. *Het aansluittarief wordt eenmalig in rekening gebracht bij een ieder die door een distributeur wordt aangesloten op een net.*
3. *De hoogte van het aansluittarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit en indien de lengte van de verbinding groter is dan 25 meter, van de lengte van de verbinding, en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD.*
4. *Indien op een aansluiting van een afnemer die een lengte heeft van meer dan 25 meter een nieuwe aansluiting wordt aangelegd voor een andere afnemer, dan wordt de afnemer die betaald heeft voor de bestaande aansluiting daarvoor deels gecompenseerd door een distributeur.”*

28. Het aansluittarief is een eenmalige vergoeding die een afnemer betaalt aan de distributeur voor een nieuwe aansluiting op het elektriciteits- of drinkwaternetwerk. Deze vergoeding dekt de kosten die de distributeur voor die aansluiting maakt. Uit artikel 3.15, derde lid, van de wet vloeit voort dat de ACM ook een zo te noemen meerlengtetarief moet vaststellen, te weten voor aansluitingen die zijn gelegen op een afstand van meer dan 25 meter van het netwerk.

4.2.2 Het vaste gebruikstarief

29. Artikel 3.16 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES beschrijft wat het vaste gebruikstarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen.

“Artikel 3.16

1. *Het vaste gebruikstarief verdisconteert de kosten die verband houden met de taken, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onderdelen a, b, d en e.*
 2. *Het vaste gebruikstarief wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt op een aansluiting en bij ieder afnemer die elektriciteit invoedt op het net.*
 3. *De hoogte van het vaste gebruikstarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit, wordt berekend per aansluiting en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD.*
 4. *Voor bepaalde categorieën afnemers kan een lager vast gebruikstarief worden vastgesteld. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat voor afnemers met een lage aansluitcapaciteit een korting wordt gegeven op het vaste gebruikstarief, waarbij in de regeling het kortingspercentage wordt vastgesteld.*
 5. *Kosten die verband houden met moedwillige vernielingen door een afnemer worden individueel bij die afnemer in rekening gebracht.”*
30. Het vaste gebruikstarief is een vast bedrag dat een afnemer periodiek (te weten maandelijks) betaalt aan de distributeur. Dit bedrag dekt de kosten die de distributeur maakt voor het transporteren en leveren van elektriciteit of drinkwater (ook wel distributie- of netwerkcosten).
31. De hoogte van het vaste gebruikstarief kan verschillen voor verschillende aansluitcapaciteiten. Afnemers met een kleine aansluitcapaciteit betalen een lager vast gebruikstarief dan afnemers met een grote aansluitcapaciteit. Dit heeft te maken met de kosten die de distributeur moet maken; hoe groter de aansluiting, hoe hoger de distributie-/netwerkkosten.

4.2.3 Het variabele gebruikstarief

32. In artikel 3.17 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het variabele gebruikstarief is en hoe dat moet worden vastgesteld:

“Artikel 3.17

1. *Het variabele gebruikstarief verdisconteert de productieprijs, bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, en de kosten die verband houden met de taken en verplichtingen van een distributeur, met uitzondering van kosten die verband houden met de taken waarvoor een aansluittarief, vast gebruikstarief of een wegtransporttarief zijn vastgesteld.*

2. *Het variabele gebruikstarief wordt uitgedrukt in een bedrag per kWh of per kubieke meter drinkwater en wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt.*
 3. *In afwijking van het eerste lid en artikel 3.16, tweede en derde lid, kan, indien er sprake is van een systeem waarbij vooraf voor een bepaalde hoeveelheid elektriciteit of drinkwater wordt betaald, door een distributeur bij een afnemer uitsluitend een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen bijzonder variabel gebruikstarief in rekening worden gebracht. In dit bijzondere variabel gebruikstarief wordt het vaste gebruikstarief, bedoeld in 3.16, eerste lid, verdisconteerd waarbij wordt uitgegaan van een bij ministeriële regeling vast te stellen jaarverbruik van elektriciteit of drinkwater.”*
33. Het in artikel 3.17, derde lid, van de wet genoemde tarief is het tarief dat op Bonaire “Pagabon-tarief” wordt genoemd (pre-paid-tarief).
34. Het variabele gebruikstarief is het bedrag dat afnemers betalen aan de distributeur per afgenomen kilowattuur elektriciteit of per kubieke meter drinkwater. Het variabele gebruikstarief dekt de kosten van de productie van elektriciteit en het deel van de distributie-/netwerkkosten dat niet al in het vaste gebruikstarief is verdisconteerd.

4.2.4 Heraansluittarief (forfaitair bedrag voor heraansluiten)

35. Op grond van artikel 3.9 vierde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES moet de ACM een *heraansluittarief* vaststellen. Dat is een vast bedrag dat een distributeur bij een afnemer in rekening moet brengen om die afnemer, na een eerdere afsluiting, opnieuw aan te sluiten op het elektriciteit- of drinkwaternetwerk.

“Artikel 3.9

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. Een distributeur brengt een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen forfaitair bedrag in rekening bij een afnemer voor het heraansluiten van die afnemer indien de afsluiting te wijten is aan een verzuim van de afnemer.

5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beëindigen van de distributie van elektriciteit of drinkwater, de heraansluiting en de hoogte van het forfaitaire bedrag en over preventieve maatregelen om beëindiging zoveel mogelijk te voorkomen.”

36. Artikel 3.2 van de Regeling elektriciteit en drinkwater BES bepaalt het volgende over de vaststelling van het vaste (forfaitaire) bedrag:

“Artikel 3.2

Het door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen forfaitaire bedrag, bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, van de wet bij heraansluiting is niet hoger dan de doelmatige kosten die een distributeur maakt voor de heraansluiting.”

4.1 Het proces tot de nieuwe distributietarieven

37. Op grond van artikel 2.1, vijfde lid, van de Ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES, moet een distributeur drie maanden voor de beoogde ingangsdatum van de wijziging van de distributietarieven, een daartoe strekkend voorstel indienen bij de ACM.
38. In de periode vanaf juli tot en met november 2018 is het in de Ministeriële regeling genoemde distributietariefvoorstel van WEB tot stand gekomen.

Samenhang met andere beschikkingen

2017-productieprijzen

39. Bij beschikkingen van 16 december 2016, heeft de ACM voor het kalenderjaar 2017 de productieprijzen van elektriciteit en van drinkwater vastgesteld die WEB als interne verrekenprijs mag hanteren. Tegen die beschikkingen heeft WEB bezwaar gemaakt.
40. Bij beslissing op bezwaar van 12 september 2017 heeft de ACM het bezwaar van WEB gegrond verklaard, voor zover dat bezwaar is gericht tegen het ontbreken van de distributiekosten in de berekening van de productieprijzen van drinkwater.
41. Bij uitspraak van 22 augustus 2018 heeft het Gerecht in eerste aanleg van Bonaire het beroep van WEB tegen de beslissing op bezwaar van 12 september 2017 ongegrond verklaard. WEB heeft hoger beroep ingesteld tegen die uitspraak.

2017-distributietarieven

42. Bij beschikkingen van 9 juni 2017 heeft de ACM voor WEB distributietarieven voor elektriciteit en voor drinkwater vastgesteld per 1 juli 2017. Het betreft het aansluittarief en het heraanluittarief voor elektriciteit en voor drinkwater. Tegen de beschikking-elektriciteit heeft WEB bezwaar gemaakt
43. Bij beschikking van 17 november 2017 heeft de ACM dat bezwaar van WEB ongegrond verklaard. WEB heeft geen beroep ingesteld die beschikking op bezwaar.

2018-productieprijzen

44. Bij beschikkingen van 14 december 2017, heeft de ACM voor het kalenderjaar 2018 de productieprijzen van elektriciteit en van drinkwater vastgesteld die WEB als interne verrekenprijs mag hanteren. Tegen die beschikkingen heeft WEB bezwaar gemaakt.
45. Met WEB is afgesproken om de bezwaarprocedure tegen de beschikkingen van 14 december 2017 aan te houden tot het moment waarop het Gemeenschappelijk Hof van Justitie arrest heeft gewezen in de hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van 22 augustus 2018.

2018-distributietarieven

46. Bij beschikkingen van 14 december 2017 heeft de ACM voor WEB distributietarieven voor elektriciteit en voor drinkwater vastgesteld per 1 april 2018. Tegen die beschikkingen heeft WEB bezwaar gemaakt.
47. Met WEB is afgesproken om de bezwaarprocedure tegen de beschikking van 14 december 2017 aan te houden tot het moment waarop het Gemeenschappelijk Hof van Justitie arrest heeft gewezen in de hoger beroepsprocedure tegen de uitspraak van 22 augustus 2018.
48. Bij beschikking van 19 juni 2018 heeft de ACM voor WEB het variabele gebruikstarief voor elektriciteit vastgesteld per 1 juli 2018. Tegen die beschikking heeft WEB geen bezwaar gemaakt.

5. Rechtsbescherming

49. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM welke juridische mogelijkheden belanghebbenden hebben om de productieprijbschikking of de distributietarievenbeschikking aan te vechten. Daarvoor beschrijft de ACM welke wetten en welk procesrecht van toepassing zijn.
50. Artikel 3, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba bepaalt dat de Algemene wet bestuursrecht, met uitzondering van hoofdstuk 9, niet van toepassing is op besluiten en handelingen van bestuursorganen die hun zetel hebben in het Europese deel van Nederland, ter uitvoering van een wettelijke regeling die uitsluitend in de openbare lichamen van toepassing is.
51. Ingevolge artikel 3, tweede lid, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is, in de gevallen bedoeld in het eerste lid, de Wet administratieve rechtspraak BES (War-BES) van toepassing voor zover sprake is van een beschikking in de zin van die wet.
52. Op grond van artikel 3, eerste lid, van de War-BES wordt onder een beschikking verstaan een schriftelijk besluit van een bestuursorgaan inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling die niet van algemene strekking is.
53. Ingevolge artikel 7, eerste lid, van de War-BES kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen die door een beschikking rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen daartegen beroep instellen bij het Gerecht van eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (het Gerecht).
54. Op grond van artikel 9, eerste lid, van de War-BES kan beroep worden ingesteld tegen een beschikking op de grond dat de beschikking in strijd is met een algemeen verbindend voorschrift of een algemeen rechtsbeginsel.
55. Op grond van artikel 55 van de War-BES zijn natuurlijke personen en rechtspersonen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de War-BES, bevoegd eerst een bezwaarschrift bij de ACM in te dienen gericht tegen de beschikking en pas nadat de ACM op dat bezwaar heeft beslist, beroep in te stellen bij het Gerecht.

5.1 Wat betekent dit?

56. De ACM heeft haar zetel in Europees Nederland en heeft tot taak toe te zien op de naleving van de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Deze wet is uitsluitend van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Op de besluiten van de ACM ter uitvoering van die wet is daarom niet de Algemene wet bestuursrecht maar de War-BES van toepassing.

57. Natuurlijke personen en rechtspersonen (mensen en bedrijven) die door deze beschikking rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen (belanghebbenden), kunnen tegen deze beschikking rechtstreeks in beroep gaan bij de rechter of eerst in bezwaar gaan bij de ACM.
58. Om belanghebbende te zijn, moet sprake zijn van een voldoende objectief, persoonlijk of individueel (dus te onderscheiden van het belang van anderen), eigen, rechtstreeks en actueel belang. De ACM toetst of daarvan sprake is als natuurlijke personen of rechtspersonen deze beschikking aanvechten.

5.2 Rechtstreeks in beroep bij de rechter...

59. Belanghebbenden kunnen rechtstreeks beroep instellen bij het Gerecht. Een gemotiveerd beroepschrift moet binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking worden ingediend bij de griffie van het Gerecht.
60. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Saba of op Sint Eustatius, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Sint Maarten. Het adres van die Griffie is: Frontstreet 58 (The Courthouse), Philipsburg, Sint Maarten.
61. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Bonaire, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Bonaire. Het adres van die Griffie is: Plasa Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire.

5.3 ...of eerst in bezwaar bij de ACM

62. Belanghebbenden kunnen er ook voor kiezen eerst (nog) bezwaar in te dienen bij de ACM.
63. Een gemotiveerd bezwaarschrift moet dan binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking bij de ACM worden ingediend. Het adres is Kaya Pedro Luis Brion 12, Kralendijk, Bonaire.
64. Belanghebbenden op Bonaire, Saba en Sint Eustatius kunnen hun bezwaarschrift per email indienen bij de ACM. Het bezwaarschrift moet dan worden gericht aan: marga.buys@acm.nl en/of laurens.jorg@acm.nl. De ACM zal een ontvangstbevestiging sturen. Als de indiener van het bezwaarschrift geen ontvangstbevestiging van de ACM ontvangt, dringt de ACM er op aan dat de indiener van het bezwaarschrift telefonisch contact opneemt met de ACM op Bonaire: +599 781 0084 en/of + 599 781 0281.
65. Belanghebbenden op Saba en Sint Eustatius die niet over een internetverbinding beschikken, kunnen hun bezwaarschrift schriftelijk indienen bij de lokale vestiging van Rijksdienst Caribisch Nederland op hun eiland.

Op Saba is het adres: The Bottom

Op Sint Eustatius is het adres: Mazinga Complex A, B, Fort Oranjestraat, Oranjestad.

66. Nadat de ACM heeft beslist op een bezwaarschrift, kunnen natuurlijke en rechtspersonen die het niet eens zijn met die beslissing op hun bezwaar, in beroep gaan bij de rechter.
67. In het beroepschrift dan wel in het bezwaarschrift kunnen (ook) argumenten aangevoerd worden die zijn gericht tegen het door de ACM vastgestelde methodebesluit van 30 september 2016 en de daarvan deel uitmakende WACC-methode van 17 november 2016.

6. Vaststelling van de distributietarieven

68. Zoals in paragraaf 5.2 van de reguleringsmethode van 30 september 2016 is vastgesteld, hanteert de ACM een aantal stappen om de distributietarieven vast te stellen:
- Stap 1: Vaststellen van de kosten;
 - Stap 2: Vaststellen hoe die kosten tot inkomsten leiden;
 - Stap 3: Vaststellen op welke manier die inkomsten tot tarieven leiden;
 - Stap 4: Vaststellen op welke manier achteraf eventuele verschillen tussen gerealiseerde kosten en inkomsten worden verrekend.
69. De ACM beschrijft in dit hoofdstuk de voorgaande vier stappen. In Bijlage 1 bij deze beschikking geeft de ACM een overzicht van bedragen die in dit hoofdstuk berekend worden. In Bijlage 2 bij deze beschikking staan de vastgestelde tarieven. In het rekenmodel (Bijlage 3) zijn de berekeningen opgenomen die de ACM maakt om de maximumdistributietarieven te berekenen.

6.1 Vaststellen van de kosten

70. De kosten van een distributeur bestaan uit kapitaalkosten en uit operationele kosten. Kapitaalkosten worden gevormd door de afschrijvingen en een redelijk rendement. Operationele kosten zijn kosten die een bedrijf maakt om de onderneming draaiende te houden, zoals personeelskosten. De ACM baseert zich voor het vaststellen van de kosten ten behoeve van de vaststelling van de distributietarieven in 2019 op de kosten in 2017, zoals vastgelegd in de jaarrekening, aangevuld met extra informatie over de operationele kosten en activa die de distributeur aan de ACM heeft gestuurd.

6.1.1 De kapitaalkosten

71. Om de kapitaalkosten vast te stellen, moet de ACM in de eerste plaats de regulatorische waarde van de bezittingen (de assets) vaststellen. Dit noemen we de *regulatory asset value (RAV)*.
72. De RAV bestaat uit die vaste activa waarmee de distributeur elektriciteit distribueert en die hij voor zijn bedrijfsvoering nodig heeft. De RAV wordt daarmee opgebouwd uit de waarde van de assets die direct of indirect aan de distributie van elektriciteit kunnen worden toegewezen.
73. De afschrijvingen op de RAV en een redelijk rendement op de RAV vormen samen de kapitaalkosten. De ACM gaat hierbij uit in beginsel van de RAV zoals die is vastgesteld ten behoeve van de distributietarieven van 2018, aangevuld met de investeringen die de distributeur in 2017 heeft geactiveerd. Hierdoor komt de ACM uit op een RAV per 31-12-2017 (ultimo 2017).
74. De ACM stelt de jaarlijkse afschrijving vast door de afschrijvingstermijnen van de distributeur te hanteren. Daarbij kiest ACM ervoor geen rekening te houden met restwaarde (het geschatte bedrag dat de distributeur ontvangt voor de verkoop van de activa aan het einde van de

verwachte gebruiksduur). Een distributeur moet namelijk in staat zijn om efficiënt verrichte investeringen terug te verdienen via de tarieven. De ACM houdt wel rekening met werkelijke opbrengsten uit verkoop van activa.

75. De eenmalige afschrijvingen die volgen uit het versneld afschrijven of desinvesteren van een actief worden buiten beschouwing gelaten, omdat die incidentele afschrijvingen niet gezien worden als representatieve schatter voor de afschrijvingskosten in 2019.
76. Wanneer een asset gefinancierd is met subsidie of bijdragen van derden dan is de historische kostprijs verminderd met deze subsidie en/of bijdrage.
77. De ACM betreft activa in aanbouw niet bij de vaststelling van de RAV. Pas als activa in gebruik zijn genomen, maken zij onderdeel uit van de RAV. Een distributeur mag de bouwrente van activa in aanbouw mee-activeren.
78. De ACM heeft voor de distributie van elektriciteit de RAV per ultimo 2017 en de afschrijvingen over 2017 vastgesteld overeenkomstig de bedragen zoals opgenomen in Bijlage 1 van dit besluit.
79. De ACM berekent het redelijk rendement dat een distributeur in 2019 mag behalen door de RAV te vermenigvuldigen met de WACC die de ACM heeft vastgesteld voor 2019.⁴ Om de kapitaalkosten vast te stellen telt de ACM daar de afschrijvingen bij op.
80. Anders dan de ACM bij de vaststelling van de productieprijs-2017 en -2018 heeft gedaan maar in lijn met de door de ACM vastgestelde WACC-methode, zal de ACM bij vaststelling van de productieprijs-2019 voor de berekening van de kapitaalkosten geen toepassing geven aan de consumentenprijsindex. De ACM rekent namelijk met nominale WACC, waarvan de inflatie al een onderdeel is. Hierdoor wordt via de WACC reeds een volledige vergoeding voor inflatie op de RAV meegenomen.⁵

6.1.2 De operationele kosten

81. De regulatorische kosten bestaan naast kapitaalkosten ook uit operationele kosten. De ACM schat de operationele kosten van 2019 op basis van de operationele kosten in de vastgestelde jaarrekening van 2017. De ACM verdeelt de operationele kosten op grond van de door de distributeur aangeleverde verdeelsleutels over de verschillende activiteiten: productie en distributie van elektriciteit. Hierna beschrijft de ACM welke operationele kosten (deels) toegerekend zijn aan de distributie van elektriciteit en welke keuzes de ACM hierbij ten aanzien van enkele specifieke posten heeft gemaakt.

⁴ Calculating the WACC for energy and water companies in the Caribbean Netherlands, ACM/DE/2016/206939, randnummer 7 (electricity & water combined)

⁵ Randnummer 11 van de WACC-methode van 17 november 2016.

82. De ACM acht niet alle in de jaarrekening 2017 verantwoorde operationele kosten representatief voor de schatting van de kosten voor 2019. De ACM betreft daarom een aantal kostenposten niet in de kostenbasis voor 2019, of heeft voor deze kostenposten een andere waarde geschat voor 2019 dan het bedrag dat in 2017 in de jaarrekening staat. De ACM beschrijft in deze paragraaf voor welke posten dit geldt en op grond waarvan de ACM deze posten heeft aangepast. Ook geeft de ACM in deze paragraaf aan op welke manier de ACM omgaat met overige opbrengsten.

(Kosten)posten die geen onderdeel zijn van de operationele kostenbasis

83. Allereerst neemt de ACM een aantal (kosten)posten niet mee omdat deze al op een andere manier worden vergoed. Winst en verlies, dividend, rentelasten voor vreemd vermogen en de transactiekosten voor financiering worden vergoed via de WACC en zijn onderdeel van de kapitaalkosten (zie paragraaf 6.1.1). De ACM betreft deze kostenposten daarom niet in de operationele kostenbasis. De afschrijvingen worden al betrokken via de vergoeding van de kapitaalkosten (zie paragraaf 6.1.1) en zijn evenmin onderdeel van de operationele kosten.

Incidentele kostenposten die de ACM niet meeneemt

84. Een aantal kostenposten betreft incidenten of bijvoorbeeld correcties voor eerdere jaren. Deze kostenposten zijn – gelet op het incidentele karakter daarvan – naar het oordeel van de ACM geen goede schatting voor de kosten in 2019 en daarom heeft de ACM die kostenposten niet betrokken in de operationele kostenbasis voor 2019. Dit uitgangspunt hanteert de ACM ook bij incidentele baten.

Kostenposten die de ACM op nul schat

85. Voor een aantal kostenposten gaat de ACM er vanuit dat deze gemiddeld nul zijn. Dit betreft voorraadmutaties, prijsverschillen, koersverschillen en kasverschillen. Naar verwachting zal immers in het ene jaar een dergelijke kostenpost positief zijn terwijl het in een ander jaar negatief is. Daarom neemt de ACM deze kostenposten niet mee bij het vaststellen van de operationele kostenbasis-2019.

Vorzieningen

86. Bij mutaties in voorzieningen stelt de ACM per type voorziening vast op welke manier de ACM deze betreft bij de vaststelling van de kostenbasis. Mutaties in voorzieningen zijn namelijk nog niet direct aan te merken als kosten: het kan ook zijn dat een voorziening is getroffen, maar niet nodig blijkt te zijn. Een vrijval uit een voorziening is dan niet per se een opbrengst die de ACM betreft bij de vaststelling van de kostenbasis. Aan de andere kant is een dotatie aan een voorziening ook niet per se een kostenpost.
87. WEB heeft de volgende voorzieningen opgenomen in de jaarrekening 2017 die mede betrekking hebben op de distributie van elektriciteit:
- Voorziening incurante voorraad;
 - Voorziening dubieuze debiteuren.

88. De ACM maakt voor deze twee specifieke voorzieningen de volgende keuzes. In beide gevallen worden de mutaties in de voorzieningen niet in de kosten betrokken, omdat de ACM van mening is dat dit geen goede schatting oplevert van de werkelijke kosten. Voor de kosten voor incurante voorraad kiest de ACM ervoor te werken met een schatting door WEB van de werkelijke (toe te rekenen) kosten die zijn ontstaan door incurante voorraad. WEB heeft dit bedrag geschat op basis van een analyse van wat gemiddeld jaarlijks aan incurante voorraad ontstaat, en de ACM heeft deze inschatting overgenomen. Voor de kosten van dubieuze debiteuren kiest de ACM ervoor om te werken met een door WEB geschat percentage van wanbetaling. Dit percentage ligt op 0,35% voor gefactureerde inkomsten uit verkoop en distributie van elektriciteit.

Overige kosten en opbrengsten

89. Verder houdt de ACM rekening met activiteiten die de distributeur uitvoert waarvoor de ACM geen tarief vaststelt. Deze andere activiteiten dienen volledig buiten de tariefregulering gehouden te worden, omdat anders mogelijk een dubbele vergoeding van deze activiteiten ontstaat.
90. Tot slot houdt de ACM rekening met de kosten en inkomsten die de distributeur in 2017 heeft gehad uit heraansluitingen en bijdragen voor nieuwe aansluitingen. Bij de vaststelling van de kostenbasis neemt de ACM uitsluitend die kosten mee die vergoed worden via het distributietarief. Voor heraansluitingen en nieuwe aansluitingen kan de distributeur afzonderlijke vergoedingen in rekening brengen. Daarom haalt de ACM de kosten van die activiteiten ook uit de totale kostenbasis. De ACM maakt hierbij gebruik van schattingen door de distributeur van de aantallen heraansluitingen en nieuwe aansluitingen en de gemiddelde kosten hiervan. De ACM schat de kosten die samenhangen met heraansluitingen en de kosten die samenhangen met nieuwe aansluitingen. De ACM brengt deze bedragen in mindering op het totale kostenniveau dat gebruikt wordt voor de bepaling van de inkomsten in 2019.

Inflatie

91. Om de operationele kosten voor 2019 te schatten, moeten de kosten in het prijsniveau van eerdere jaren worden aangepast voor inflatie. De ACM baseert zich voor deze gegevens op data van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Voor de inflatiecorrectie in jaar t maakt de ACM gebruik van het procentuele verschil in consumentenprijsindex voor Bonaire tussen het derde kwartaal van het jaar $t-1$ en het derde kwartaal van het jaar $t-2$. De waarden voor de consumentenprijsindex zijn opgenomen in het rekenmodel in Bijlage 3.

6.1.3 Ontwikkelingen

92. In de methode van 30 september 2016 voor Caribisch Nederland, heeft de ACM overwogen dat de mogelijkheid bestaat om in de productieprijzen en distributietarieven rekening te houden met additionele kosten wanneer die in een komend kalenderjaar aantoonbaar gemaakt zullen worden, maar deze in het daaraan voorafgaande jaar (logischerwijs) nog geen onderdeel uitmaakten van de jaarrekening.

93. WEB heeft in het Tarievenvoorstel aangegeven in 2018 en in 2019 meer te investeren dan wat volgt uit de afschrijvingen zoals verantwoord in de jaarrekening over 2017. WEB heeft aan de hand van overgelegde informatie onderbouwd aangegeven waaruit dit blijkt en de ACM heeft, gelet daarop, geschat wat de extra te verwachten kosten zijn als gevolg van deze hogere investeringen.
94. De ACM schat deze kosten door te berekenen wat de RAV is van deze investeringen in het begin van 2019 en aan het eind van 2019. Het gemiddelde hiervan is de RAV waarover WEB de kapitaalkosten vergoed krijgt.

6.2 Vaststelling van de toegestane inkomsten

95. In de vorige paragraaf is beschreven op welke manier de ACM de kosten vaststelt. In deze paragraaf beschrijft de ACM op welke manier zij de toegestane inkomsten vaststelt.

Eenmalig extra toegestane inkomsten

96. WEB heeft in 2017 door een installatiebedrijf onderzoek laten verrichten naar de grootte van de aansluitcapaciteit van afnemers op Bonaire. De kosten voor dit onderzoek bedroegen afgerond ongeveer USD 140.000, zo volgt uit de jaarrekening. WEB beschikte niet over informatie over de aansluitcapaciteiten van zijn afnemers terwijl die informatie wel noodzakelijk was voor de vaststelling van het vaste gebruikstarief zoals genoemd in artikel 3.16, derde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Voor WEB was in 2016 niet goed te voorzien dat het (laten) verrichten van genoemd onderzoek in 2017 noodzakelijk was. Gelet daarop had WEB de kosten van dat onderzoek ook niet kunnen begroten voor 2017 om vervolgens – gelet op de bevoegdheid van WEB in 2017 om zelf tot tariefsverhoging over te gaan – tot dekking van die kosten in de tarieven over te gaan. Gelet op de hiervoor geschetste omstandigheden vindt de ACM het niet onredelijk om de kosten verbonden aan het door het installatiebedrijf in 2017 verrichte onderzoek, te betrekken in de toegestane inkomsten 2019.

Volumecorrectie elektriciteit

97. Onder verwijzing naar paragraaf 6.2.1 van de productieprijsbeschikking-2019 voor elektriciteit, overweegt de ACM het volgende. In die paragraaf is aangegeven, samengevat, dat de ACM een volumecorrectie toepast in het geval er over het kalenderjaar 2017 een verschil blijkt tussen het geschatte productievolume van elektriciteit en het gerealiseerde productievolume van elektriciteit.
98. Zoals in die paragraaf is aangegeven heeft een producent een te hoge dekking voor de vaste kosten ontvangen, indien het gerealiseerde volume over 2017 hoger blijkt dan geschat. Dat is bij WEB het geval.
99. Voor WEB ontstaat echter nog een aanvullend effect als gevolg van die gewijzigde productievolumes in 2017. Dit effect ziet op de gewogen gemiddelde productieprijs die leidend is voor het variabele distributietarief. Deze gewogen gemiddelde productieprijs is in de schatting voor 2017 gebaseerd op de verwachte productievolumes van de producenten WEB en

ContourGlobal en de bijbehorende individuele productieprijs. Nu de gerealiseerde productievolumes in 2017 afwijken van de schattingen voor 2017, heeft dit ook een effect op de gewogen gemiddelde productieprijs. Dit inkoopmix-effect is onlosmakelijk verbonden met de productiesituatie zoals die in 2017 was op Bonaire (en thans is) waarbij WEB zowel producent als distributeur is en in zijn hoedanigheid van distributeur verplicht is tot afname van de door ContourGlobal en WEB geproduceerde hoeveelheden.

100. De uiteindelijk gerealiseerde inkoopmix hangt af van 1) de windproductie, 2) de “fossiele” productie door ContourGlobal en 3) een groei van de eilandelijke elektriciteitsvraag. Omdat WEB op deze drie in grote mate met elkaar samenhangende factoren geen invloed heeft, maar de omvang van het effect voor WEB wel aanzienlijk is, vindt de ACM het redelijk om met deze *inkoopmix-correctie* het voor WEB in 2017 ontstane effect te beperken. Anders dan voor de ontwikkelingen in de brandstofprijzen in 2017, waarop WEB in 2017 op betrekkelijk eenvoudige wijze in haar tariefstelling had kunnen reageren, ziet de ACM dat voornoemde drie factoren een zekere complexiteit met zich brengen met bovendien een grote impact voor WEB. Die omstandigheden hebben het voor WEB lastig kunnen maken daar reeds in 2017 in haar tariefstelling op te reageren. Gelet daarop is er aanleiding voornoemde inkoopmix-correctie door te voeren in het variabele gebruikstarief van 2019.

Aanpassing RAV-berekening

101. De ACM heeft de RAV-berekening voor WEB opnieuw bekeken en de berekeningsmethodiek in lijn gebracht met de RAV-berekening van de andere bedrijven. Bij deze omzetting constateerde de ACM een aantal verschillen tussen de oude berekening en de nieuwe berekening. Een aantal hiervan wordt veroorzaakt door een verbeterde berekening als gevolg van die omzettingen. Daarnaast ontdekte de ACM een aantal datafouten. De ACM heeft na overleg met WEB besloten om de effecten van deze fouten te verrekenen in de tarieven 2019. Deze berekening en het resultaat daarvan zijn opgenomen in Bijlage 3 bij deze beschikking.

WACC-correctie

102. De ACM heeft geconstateerd dat bij de tarieven-2018 ten onrechte de WACC voor 2017 is toegepast bij de berekening van de vermogenskosten. In het WACC-besluit is voor de drie verschillende jaren van de reguleringsperiode (2017, 2018 en 2019) een jaarlijkse WACC vastgesteld. Bij de vaststelling van de tarieven 2018 is per abuis de WACC van 2017 gebruikt. Het verschil corrigeert de ACM in distributietarieven-2019. Deze berekening en het resultaat daarvan zijn opgenomen in Bijlage 3 bij deze beschikking.

6.3 Vaststelling van de maximale distributietarieven

103. In de vorige paragraaf zijn de toegestane inkomsten 2019 vastgesteld voor de distributie van elektriciteit. In deze paragraaf stelt de ACM de maximale distributietarieven vast die WEB bij afnemers in rekening mag brengen.

104. De ACM beschrijft per type tarief op welke manier de ACM dit vaststelt.

6.3.1 Het aansluittarief

105. De ACM heeft per 1 juli 2017 voor de eerste keer het aansluittarief vastgesteld voor aansluitingen met een capaciteit van 3,2 kVA (kiloVoltAmpère) en met een capaciteit van 7,7 kVA. Per 1 januari 2018 heeft de ACM deze tarieven aangepast met de inflatie.
106. Op verzoek van de ACM heeft WEB een analyse uitgevoerd naar de gemaakte kosten ten behoeve van aansluitingen voor de periode vanaf 1 juli 2017. Uit dat onderzoek van WEB is naar voren gekomen dat de aansluitkosten aanzienlijk lager waren dan aanvankelijk door WEB geschat. De ACM past daarom het aansluittarief per 1 januari 2019 aan en baseert dat tarief op de inschatting van de kosten door WEB. De vastgestelde aansluittarieven zijn opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikking.
107. De ACM heeft per 1 juli 2017 een tarief per meter vastgesteld voor standaardaansluitingen die verder dan 25 meter van het netwerk liggen (meerlengtetarief). Op verzoek van WEB heeft de ACM besloten om per 1 januari 2019 geen meerlengtetarief vast te stellen. Gebleken is dat slechts een zeer beperkt aantal afnemers met het meerlengte-tarief is geconfronteerd. Dat maakt dat het hanteren van "gemiddelde kosten", zoals dat ten grondslag ligt aan het meerlengte-tarief, geen goede inschatting oplevert voor de kosten van het meerlengte-tarief.
108. Voor het meerlengtetarief per extra meter boven de 25 meter, zal WEB daarom aan de betreffende afnemer een offerte uitbrengen en de kosten van de meerlengte in rekening brengen bij de afnemer.

6.3.2 Het vaste gebruikstarief

109. Uit de wet volgt dat de hoogte van het vaste gebruikstarief kan verschillen voor verschillende aansluitcapaciteiten. De ACM heeft de distributeur om die reden gevraagd inzicht te geven in de verschillende aansluitcapaciteiten die zij voor elektriciteit hanteert.
110. Het vaste gebruikstarief dat een afnemer betaalt hangt af van de capaciteit van zijn aansluiting. Deze capaciteit wordt uitgedrukt in een niveau van kVA. Per kVA-categorie stelt de ACM een tarief vast.
111. De totale capaciteit (in kVA) van alle afnemers tezamen geldt als rekenwaarde om op die manier de totale inkomsten te kunnen verdelen over de verschillende capaciteiten. De totale toegestane inkomsten gedeeld door deze totale capaciteit, levert een bedrag op per kVA.
112. Het vaste gebruikstarief dat de ACM voor de verschillende aansluitcapaciteiten vaststelt, volgt uit de vermenigvuldiging van dit bedrag per kVA met de capaciteit van de aansluiting. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van vaste categorieën (3,2 kVA, 7,7 kVA, 11,0 kVA, etc.), op basis van de aansluitcapaciteiten die de distributeur aanbiedt aan afnemers.

113. Ten aanzien van *grootverbruikers* met een aansluiting groter dan 3*200A, geldt een tarief per maand per kVA dat op dezelfde manier wordt berekend als hierboven beschreven.

114. De vastgestelde vaste gebruikstarieven zijn opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikking.

6.3.3 Het variabele gebruikstarief

115. Het variabele gebruikstarief, dus wat een afnemer betaalt voor de elektriciteit die hij verbruikt, volgt uit de vaststelling van de productieprijs van elektriciteit zoals de ACM die op 4 december 2018 heeft vastgesteld.

116. Voor de vaststelling van het variabele gebruikstarief gaat de ACM uit van de meest recente brandstofprijs en de aannames die volgen uit de productieprijsbeschikking zoals de ACM die heeft vastgesteld. De meest recente brandstofprijs is die van 12 november 2018.

117. Bij de productieprijs moet nog een opslag worden opgenomen voor de netverliezen. Transport van elektriciteit naar een afnemer gaat gepaard met verlies van een deel van die elektriciteit (door weerstand, kabelbreuken, etc.). Dat raakt alle afnemers.

118. Op dezelfde manier als bij de aanpassing van het variabele gebruikstarief per 1 juli 2018, zal de ACM eventuele verschillen over de periode juni tot en met oktober nacalculeren. Dit gaat om verschillen tussen de dekking van de brandstofkosten in het variabele gebruikstarief en de brandstofcomponent van de productieprijs. Op grond van artikel 3.14, zesde lid, kan een distributeur slechts twee keer per jaar een gewijzigd variabel gebruikstarief in rekening brengen bij de afnemer, terwijl de distributeur wel elke maand een eventueel gewijzigde productieprijs aan de producent verschuldigd is. Eventuele verschillen zal de ACM nacalculeren.

119. Het vastgestelde variabele gebruikstarief is opgenomen in Bijlage 2 bij deze beschikking.

120. De ACM kan op grond van artikel 3.14, zesde lid, van de wet, per 1 juli 2019 het variabele gebruikstarief aanpassen indien de ontwikkeling van de brandstofprijs daartoe aanleiding geeft.

121. De ACM stelt, naast het variabele gebruikstarief, ook het "Pagabon-tarief" vast (het pre-paid-tarief). De basis voor dit tarief is het variabele gebruikstarief. Hier telt de ACM een bedrag bij op, zodat afnemers die gebruik maken van Pagabon, ook meebetalen aan het gebruik van het netwerk. Artikel 3.17, derde lid, van de wet bepaalt dat de ACM voor de berekening van dat bedrag uitgaat van het gemiddelde jaarverbruik zoals vastgelegd in artikel 3.4. van de Ministeriële regeling. Pagabon komt alleen voor bij aansluitingen met een rekencapaciteit van 4,4 kVA. De ACM deelt daarom het vaste gebruikstarief van deze categorie door het gemiddelde jaarverbruik zoals vastgelegd in de Ministeriële Regeling om de opslag voor de netwerkkosten te berekenen.

6.3.4 Het heraansluittarief

122. De ACM heeft per 1 juli 2017 het heraansluittarief vastgesteld op USD 40,-. Dat tarief is per 1 januari 2018 ongewijzigd. De ACM ziet geen aanleiding om dit tarief per 1 januari 2019 aan te passen en handhaaft het heraansluittarief op een hoogte van USD 40,-.

6.4 Vaststellen van verschillen achteraf

123. De ACM heeft in paragraaf 5.2 van de methode toegelicht hoe de ACM omgaat met verschillen tussen de vastgestelde toegestane inkomsten en de daadwerkelijk gerealiseerde kosten. De werking van de gekozen methodiek van 'profit sharing' is, dat vooraf de toegestane inkomsten worden vastgesteld voor een bepaald jaar en achteraf vastgesteld wordt wat het verschil is tussen die inkomsten en de door distributeur gerealiseerde kosten in dat betreffende jaar. Een deel van dit verschil, namelijk 50%, verrekenet de ACM in de inkomsten van het eerstvolgende kalenderjaar. Het andere deel komt voor rekening van het bedrijf, en is een winst of een verlies (afhankelijk van het voornoemde verschil).

124. De ACM heeft in de methode aangegeven bij deze terugblik te corrigeren voor inschattingfouten. Specifiek voor de distributie van elektriciteit, gaat dit om de inschatting van het aantal afnemers per categorie zoals in Bijlage 3 is opgenomen.

125. Als deze inschatting hoger of lager uitvalt, dan zal de ACM hiervoor een correctie aanbrengen, en wel voordat gekeken wordt of de distributeur hogere of lagere kosten heeft gehad dan vooraf ingeschat. Deze verschillen zijn in 2020 te bepalen en de ACM zal die (eventuele) verschillen narecalculeren in de distributietarieven voor 2021.

7. DICTUM

126. Op grond van artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt de Autoriteit Consument en Markt de distributietarieven vast van elektriciteit die Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. per 1 januari 2019 ten hoogste bij afnemers in rekening zal brengen, overeenkomstig de bedragen genoemd in Bijlage 2 bij deze beschikking.
127. Op grond van artikel 3.9, vierde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt de Autoriteit Consument en Markt het heraansluittarief van elektriciteit vast dat Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. per 1 januari 2019 bij afnemers in rekening brengt op USD 40,-.
128. Van deze beschikking en de bijlagen daarbij wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt deze beschikking op haar internetpagina (www.acm.nl) publiceren.
129. Deze beschikking treedt in werking op 1 januari 2019.

Den Haag,
Datum: 4 december 2018

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

In beroep of in bezwaar tegen deze beschikking?

In beroep bij de rechter

Tegen deze beschikking kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen die rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen, beroep instellen bij het Gerecht uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking.

Belanghebbenden die gevestigd zijn op Saba of op Sint Eustatius, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Sint Maarten. Het adres van die Griffie is: Frontstreet 58 (The Courthouse), Philipsburg, Sint Maarten.

Belanghebbenden die gevestigd zijn op Bonaire, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Bonaire. Het adres van die Griffie is: Plasa Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire.

(Eerst) In bezwaar bij de ACM is ook mogelijk

Natuurlijke personen en rechtspersonen, die door deze beschikkingen rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen, kunnen er ook voor kiezen eerst bezwaar te maken tegen deze beschikking. Een gemotiveerd bezwaarschrift kan worden ingediend bij de ACM uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking.

Bezwaarschrift indienen bij de ACM op Bonaire

Belanghebbenden op Bonaire kunnen hun bezwaarschrift per post indienen bij de ACM of bij de ACM in persoon afgeven. Het adres is: Kaya Perdo Luis Brion 12, Kralendijk, Bonaire.

Bezwaarschrift indienen per email

Belanghebbenden op Bonaire, Saba en Sint Eustatius kunnen hun bezwaarschrift per email indienen bij de ACM. Het bezwaarschrift moet dan worden gericht aan: marga.buys@acm.nl en/of laurens.jorg@acm.nl. De ACM zal een ontvangstbevestiging sturen. Als de indiener van het bezwaarschrift geen ontvangstbevestiging van de ACM ontvangt, dringt de ACM er op aan dat de indiener van het bezwaarschrift telefonisch contact opneemt met de ACM op Bonaire: +599 781 0084 en/of + 599 781 0281.

Bezwaarschrift indienen bij lokaal RCN-kantoor op Saba en Sint Eustatius

Belanghebbenden op Saba en Sint Eustatius die niet over een internetverbinding beschikken kunnen hun bezwaarschrift ook schriftelijk indienen bij de lokale RCN-vestiging op hun eiland:

Saba: The Bottom

Sint Eustatius: Mazinga Complex A, B, Fort Oranjestraat, Oranjestad.

Bijlage 1: Overzicht bedragen

De ACM toont in deze bijlage een overzicht van de bedragen waarnaar in deze beschikking verwezen wordt in Hoofdstuk 6. De uitgebreide berekening heeft de ACM opgenomen in het rekenmodel (Bijlage 3).

Belangrijkste gegevens tarievenbesluit WEB 2019 - elektriciteit	Eenheid		
Parameters			
WACC 2017	%	6,74%	
WACC 2018	%	6,66%	
WACC 2019	%	6,58%	
Geschatte inflatie 2018	%	0,60%	
Geschatte inflatie 2019	%	3,50%	
Percentages voor kosten dubieuze debiteuren	%	0,35%	
Kostengegevens over 2017			
		Elektriciteit productie	Elektriciteit distributie
Operationele kosten voor kostenbasis o.b.v. realisaties 2017	USD, pp 2017	957.478	6.426.562
Overige opbrengsten voor kostenbasis o.b.v. realisaties 2017	USD, pp 2017	-6.627	-225.481
RAB-waarde, ultimo 2017	USD, pp 2017	1.487.610	32.550.478
Afschrijvingen over 2017	USD, pp 2017	112.118	2.302.746
Inkomsten en kosten extra diensten			
Toevoeging kosten voor Aggreko's	USD, pp 2019	1.002.353	-
Berekening kostenneutrale uitvoering van OV-taak	USD, pp 2019	-	-244.896
Correctie op inkomsten i.v.m. te lage heraansluittarieven (eerste helft 2017)	USD, pp 2019	-	30.357
Toevoeging kosten dubieuze debiteuren	USD, pp 2019	-	140.906
Toevoeging kosten elektriciteitsaansluiting drinkwaterproductie	USD, pp 2019	-	-
Toevoeging kapitaalkosten in 2019 van additionele investeringen in 2018 en 2019	USD, pp 2019	13.892	157.046
Correcties over 2017			
Volume-effect productie 2017: hoger verkoop-volume	USD, pp 2019	-3.092.471	-
Volume-effect productie 2017: gewijzigde inkoop-mix	USD, pp 2019	2.720.385	-
Profit sharing 2017	USD, pp 2019	-603.060	-
Brandstofnacalculatie productiezijde 2017	USD, pp 2019	75.253	-
Nacalculatie over 2017: RAB verschillen (nieuwe vs oude model)	USD, pp 2019	15.781	-
Nacalculatie over 2017: eenmalige kosten vaststellen aansluitcapaciteiten	USD, pp 2019	-	144.986
Nacalculatie over 2018: RAB verschillen (nieuwe vs oude model)	USD, pp 2019	7.923	47.882
Nacalculatie over 2018: foutieve WACC in tarieven 2018	USD, pp 2019	-1.221	-19.530
Inkomstenniveau in 2019			
Inkomsten na correcties (excl. variabele kosten en netverliezen)	USD, pp 2019	1.338.873	11.157.945
Voor productietarief Elektriciteit: inkomstenniveau 2019, excl. correcties	USD, pp 2019	2.216.282	
Brandstofnacalculatie in variabel distributietarief			
Bedrag nacalculatie verschil door brandstof prijs	USD, pp 2018		-11.620
Overige parameters (verwachtingen 2019 elektriciteit)			
Productie fuel (WEB)	kWh	4.276.032	
Productie solar (WEB)	kWh	327.617	
Productie totaal Bonaire (WEB + CG)	kWh	121.678.649	
Verwachte deel verkoopvolume in eerste helft van 2019	%	48,04%	
Netverliespercentage	%	11,20%	
Opmerking: pp staat voor prijspeil			

Bijlage 2: Overzicht tarieven

De ACM toont in deze bijlage de tarieven zoals de ACM vaststelt in deze beschikking. De uitgebreide berekening heeft de ACM opgenomen in het rekenmodel (Bijlage 3).

Vastgestelde distributietarieven		Eenheid	
Variabele gebruikstarieven			
Variabel gebruikstarief		USD, pp 2019 / kWh	0,2693
Pagabontarief elektriciteit		USD, pp 2019 / kWh	0,4765
Vaste gebruikstarieven elektriciteit			
Aansluitcategorie		Reken capaciteit	
1*25	3,1	USD, pp 2019 / maand	30,41
3*25	4,4	USD, pp 2019 / maand	43,17
3*35	4,4	USD, pp 2019 / maand	43,17
3*50	11,4	USD, pp 2019 / maand	111,84
3*63	19,2	USD, pp 2019 / maand	188,36
3*80	30,4	USD, pp 2019 / maand	298,23
3*100	38,1	USD, pp 2019 / maand	373,77
3*125	47,6	USD, pp 2019 / maand	466,97
3*160	60,9	USD, pp 2019 / maand	597,45
3*200	76,1	USD, pp 2019 / maand	746,57
grootverbruikers	27.052,1	USD, pp 2019 / kVA / maand	9,81
Aansluittarieven			
Heraansluittarief		USD, pp 2019	40,00
Aansluittarief (standaardaansluiting)		USD, pp 2019	1571,01
<i>Tarief voor meerlengte valt onder maatwerk</i>			

Bijlage 3: Rekenmodel

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand "Rekenmodel WEB 2019" gepubliceerd met daarin het rekenmodel dat de berekening van de maximumdistributietarieven voor WEB bevat. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij deze beschikking, maakt hier integraal onderdeel van uit en is vindbaar op de publicatiepagina van deze beschikking op www.acm.nl.